# Borsa Payı Devrinde Zamanaşımı

| MAHKEME | KARAR TARİHİ | SONUÇ |
|---|---|---|
| Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 43. Hukuk Dairesi | 11.12.2025 | Kaldırma |

| ESAS NO | KARAR NO | İLGİLİ HÜKÜMLER |
|---|---|---|
| 2024/1592 | 2025/1848 | TBK 27, TBK 90, TBK 136, TBK 147/4, TBK 149, SPKn 138, HMK 353/1-a-6 |

ÖZET

Aracı kurum paylarını satan kişinin sözleşmede saklı tuttuğu Borsa İstanbul C grubu paylarının devri, esas sözleşme engeli nedeniyle 07.03.2019'a dek imkânsızdı. Daire, beş yıllık sürenin bu tarihte başladığını kabul edip zamanaşımı ret kararını kaldırdı.

**Bu kararın özeti ve değerlendirmesi**
savun.av.tr/borsa-payi-devri-zamanasimi-bam-2024-1592/ →

## Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

43. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO: 2024/1592

KARAR NO : 2025/1848

TÜRKMİLLETİADINA

BÖLGEADLİYEMAHKEMESİKARARI

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: İSTANBUL 7. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 04/06/2024

NUMARASI : 2023/266 Esas - 2024/355 Karar

DAVA: İstirdat (Ticari Satımdan Kaynaklanan)

İSTİNAF KARAR TARİHİ: 11/12/2025

Taraflar arasında görülen dava neticesinde ilk derece mahkemesince verilen hükmün davacı ve davalılar vekilince istinaf edilmesi üzerine düzenlenen rapor ve dosya kapsamı incelenip gereği görüşülüp düşünüldü;

TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ ÖZETİ

DAVA: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; ;Müvekkili ..., ...Değerler A.Ş.'nin %100 oranında pay sahibi iken bu paylarını 14.02.2014 tarihli Alım - Satım Sözleşmesi ve tarihli 25.09.2014 tarihli Ek Hisse Devir Sözleşmesi ile ... Danışmanlık İç ve Dış Tic. A.Ş.'ye devretiğini, ancak sözleşmede ...Değerler A.Ş.'nin ... İstanbul AŞ. Nezdinde bulunan C Grubu payları ile bu paylardan kaynaklı temettü haklarını Pay Alım -Satım / Devir Sözleşmesinin dışında tuttuğunu, nitekim 14.2.2014 tarihli Alım-Satım Sözleşmesinin "Giriş Beyanları" başlığını taşıyan bölümünde: "Satıcı, şirket üzerinde bulunan %45 (yüzdekırk beş) oranındaki hisselerini söz konusu hisselerle ilgili bağlantılı olarak doğan hisselerin Şirket içindeki diğer tüm gayrı maddi ve maddi haklarıyla birlikte alıcıya satmak ve devretme niyetinde olduğunu, ancak bu hisselere ... İstanbul (...) içinde bulunan ve yüzde 4 oranındaki (C Grubu Hisseleri) hisseler dahil olmayıp; bu hisseler ... İstanbul A.Ş. tarafından aracı kuruluşlara ücretsiz olarak tahsis edildiğini ve bu hisseler ...Değerler A.Ş.nin ... hisselerine tekabül etmekte olduğunu; bu hisselerin üzerinde bulunan tüm hak ve yükümlülükleri de üzerlerinde hiçbir kısıtlama olmaksızın ...'e ya da O'nun ticari-tüzel kişiliğe sahip kuruluşlarından birine devredileceğini, müvekkilinin, halen ...Değerler A.Ş. uhdesindeki ... İstanbul AŞ. nezdindeki C grubu paylardan kaynaklı hak sahibi olduğuna, davalıların bugüne değin mezkur hakları müvekkiline teslim etmemekte ısrar ettiğini, bununla birlikte davalı ...Değerler A.Ş.'nin sermaye piyasası faaliyetlerini durdurmak, faaliyet izinlerini iptal ettirmek için Sermaye Piyasası Kurulu'na başvurduğu öğrenildiğini, müvekkilinin, ... İstanbul A.Ş.'nin 13/07/2013 tarih ve 3960 sayılı yazısına aracı kurumlara bedelsiz olarak tahsis edilmiş olan ... İstanbul A.Ş.(C) grubu ortaklık paylarından ...Değerler A.Ş.ne isabet eden 15.977.094 adet payı uhdesinde bırakarak hisselerini devretmiş olduğundan, söz konusu ... İstanbul A.Ş. hisselerinin 14.2.2014 tarihli sözleşme hükümleri uyarınca müvekkiline iadesine, ...Değerler A.Ş.nin KAP bildirisi dikkate alınarak, ...Değerler A.Ş.ne ait hisselerin ve bu şirketin uhdesinde bulunan ve müvekkiline ait ... İstanbul A.Ş C grubu hisselerinin 3. kişilere devir ve temlikinin önlenmesi bakımından ihtiyati tedbir vazına, yargılama masrafları ve vekalet ücretinin karşı tarafa ekletilmesine, karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

CEVAP:

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; Davacının talebinin Türk Borçlar Kanununun 147/4 maddesi uyarınca 5 yıllık zamanaşımına tabi olduğunu, zamanaşımı süresi geçtiğinden haksız ve hukuka aykırı davanın Türk Borçlar kanunu 147/4 maddesi uyarınca zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiğini, takip konusu talepler haksız ve hukuka aykırı olmalarının yanında zamanaşımına da uğradıklarını, davacının tüm haklarını taraflar arasında akdedilen 25.09.2014 tarihli ek hisse devir sözleşmesinin 3.3. maddesinde belirtildiği üzere devir ettiğinden herhangi bir

hak ve alacağı olmadığını, 25.09.2014 tarihli ek hisse devir sözleşmelinin 3.3. maddesine göre davacının talebinin haksız ve hukuka aykırı olduğunu, davacının eksik harç ödeyerek davayı açtığından; öncelikle HMK'nun "Harç ve Avans Ödemesi" başlıklı 120. Maddesinin birinci fıkrası, harç ve avansların Bakanlıkça saptanacağını, dava açılırken mahkeme veznesine yatırılacağı, avansın yeterli olmadığının anlaşılması durumunda davacıya iki haftalık kesin süre verileceği, 492 sayılı Harçlar Kanununun 32. maddesine göre yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe müteakip işlemler yapılamaz şeklindeki yasal düzenlemeler gereğince davacıya dava harcındaki eksiklik öncelikle tamamlatılması gerektiği, ayrıca davacının ihtiyati tedbir talebi HMK 389. maddesini aradığı yasal şartları bulunmadığından ve 390. maddesi uyarınca davanın esası yönünden haklılığını yaklaşık olarak ispat edip ortaya koyamadığından reddine karar verilmesi gerektiğini, yukarıda açıklanan ve Sayın Mahkemece re'sen dikkate alınacak diğer nedenlerle haksız ve hukuka aykırı davanın ve taleplerin reddine tüm yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davacı üzerinde bırakılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI :

İstinaf incelemesine konu kararı veren ilk derece Mahkemesince eldeki dava hakkında yapılan yargılama sonunda, " ...Davacı taraf, ...Değerler A.Ş.'de bulunan paylarını 14.02.2014 tarihli Alım - Satım Sözleşmesi ve tarihli 25.09.2014 tarihli Ek Hisse Devir Sözleşmesi ile ... Danışmanlık İç ve Dış Tic. A.Ş.'ye devretiğini, ancak sözleşmede ...Değerler A.Ş.'nin ... İstanbul AŞ. Nezdinde bulunan C Grubu payları ile bu paylardan kaynaklı temettü haklarını Pay Alım -Satım / Devir Sözleşmesinin dışında tuttuğunu, nitekim 14.2.2014 tarihli Alım-Satım Sözleşmesinin "Giriş Beyanları" başlığını taşıyan bölümünde: "Satıcı, şirket üzerinde bulunan %45 (yüzdekırk beş) oranındaki hisselerini söz konusu hisselerle ilgili bağlantılı olarak doğan hisselerin Şirket içindeki diğer tüm gayrı maddi ve maddi haklarıyla birlikte alıcıya satmak ve devretme niyetinde olduğunu, ancak bu hisselere ... İstanbul (...) içinde bulunan ve yüzde 4 oranındaki (C Grubu Hisseleri) hisseler dahil olmayıp; bu hisseler ... İstanbul A.Ş. tarafından aracı kuruluşlara ücretsiz olarak tahsis edildiğini ve bu hisseler ...Değerler A.Ş.nin ... hisselerine tekabül etmekte olduğunu; bu hisselerin üzerinde bulunan tüm hak ve yükümlülükleri de üzerlerinde hiçbir kısıtlama olmaksızın ...'e ya da O'nun ticari-tüzel kişiliğe sahip kuruluşlarından birine devredileceğini, müvekkilinin, halen ...Değerler A.Ş. uhdesindeki ... İstanbul AŞ. nezdindeki C grubu paylardan kaynaklı hak sahibi olduğuna, davalıların bugüne değin mezkur hakları müvekkiline teslim etmemekte ısrar ettiğini, söz konusu ... İstanbul A.Ş. hisselerinin 14.2.2014 tarihli sözleşme hükümleri uyarınca müvekkiline iadesini talep etmiş, davalı vekili davacının talebinin Türk Borçlar Kanununun 147/4 maddesi uyarınca 5 yıllık zamanaşımına tabi olduğunu, zamanaşımı süresi geçtiğinden haksız ve hukuka aykırı davanın Türk Borçlar kanunu 147/4 maddesi uyarınca zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesini talep etmiştir. Taraflar arasında akdedilen 14/02/2014 tarihli alım satım sözleşmesi ve 25/09/2014 tarihli ek hisse devir sözleşmesinden kaynaklanan davasında davalı vekili süresinde verdiği cevap dilekçesinde zamanaşımı itirazında bulunmuştur. Hisse devir sözleşmesinden kaynaklanan alacak davalarında zamanaşımı süresi (mülga BK'nun 126.maddesi) TBK'nun 147.maddesi gereğince 5 yıldır. Somut olayda hisse devir sözleşmesi tarihi olan 14/02/2014 ila dava tarihi (18/04/2023) arasında zamanaşımı süresi dolmuştur. Bu nedenle Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin emsal nitelikteki içtihatlarıda dikkate alınarak davanın zamanaşımı

nedeni ile reddine," karar verilmiştir.Bu karara karşı davacı ve davalılar vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

İLERİ SÜRÜLEN İSTİNAF SEBEPLERİ :

Davacı vekili istinaf dilekçesinde özetle; dava konusunun yerel mahkeme tarafından anlaşılmadığını, yeterlı ve gerekli inceleme yapılmadığını, somut uyuşmazlığın ortaklar arasında ya da bir ortaklık sözleşmesinden doğan bir ihtilaf olmadığını, bu nedenle de zamanaşımı süresinin dolmadığını, aksinin kabulü halinde dahi- zamanaşımının alacağın muaccel hale geldiği tarihten itibaren hesaplanması gerektiğini, alacağın muaccel hale geldiği tarihin gerek SPK'nın cevabi yazılarında, gerekse 24.4.2024 tarihli bilirkişi raporunda belirtildiği gibi 07.03.2019 tarihi olduğunu, somut uyuşmazlığın alım- satım sözleşmesinden kaynaklı olduğunu ve 10 yıllık zamanaşımına tabi olduğunu beyanla, ilk derece Mahkemesince verilen kararın kaldırılmasını ve davanın kabulüne karar verilmesini talep ve istinaf etmiştir.Davalılar vekili istinaf dilekçesinde özetle; yerel mahkemece verilen davacının davasının zamanaşımı nedeni ile usulden reddine dair kararın usul,yasa ve Yargıtay içtihatlarına uygun olduğunu, ancak zamanaşımı nedeniyle davanın reddinde kararında nispi vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiğini beyanla, ilk derece Mahkemesince verilen kararın vekalet ücreti yönünden düzeltilmesini talep ve istinaf etmiştir.

GEREKÇE :

Dava, davacı ile davalılardan ... Danışmanlık Ltd. Şti. arasında 01/04/2014 ve 25/09/2014 tarihli anonim şirket hisse devir sözleşmeleri gereği, davacıya devredilmesi gereken davalı ...Değerler A.Ş.'ne ait olan BİST A.Ş'nin C grubu 15.971.094 adet hisselerinin iadesi istemine ilişkindir. İlk derece mahkemesince davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmiş karara karşı davacı ve davalılar tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

Davacı ile davalı ... Ltd.Şti arasında 14.02.2014 tarihinde akdedilen sözleşme ile, ...Değerler A.Ş.de davacı ...'e ait nama yazılı payların %45'inin ... Danışmanlık İç ve Dış Tic. A.Ş.'ye satışının yapıldığı anlaşılmaktadır. Sözleşmenin birinci sayfasında Giriş Beyanları başlığı altında ' ..Ancak bu hisselere ... İstanbul (BİST) içinde bulunan ve yüzde 4 oranındaki ( C Grubu Hisseleri) hisseler dahil olmayıp; bu hisseler ... İstanbul A.Ş. tarafından aracı kuruluşlara ücretsiz olarak tahsis edilmiştir ve bu hisseler ...Değerler A.Ş. BİST ... hisselerine tekabül etmekte olup; bu hisselerin üzerlerinde bulunan tüm hak ve yükümlülükleri de üzerlerinde hiçbir kısıtlama olmaksızın ...'e veya onun ticari tüzel kişiliğe sahip kuruluşlarından birine devredecektir." düzenlemesini içerdiği görülmektedir. Bahsi geçen satış sözleşmesinin yapıldığı tarihte, ... İstanbul A.Ş.nin geçerli esas sözleşmesine göre, dava konusu C Grubu payların devri sadece c grubu hisseleri ana sözlemesi gereği edinebilen kişilere yapılabildiği, bahsi geçen grup dışına yapılamadığı Sermaye Piyasası Kurulu başkanlığı (SPK) 04.12.2023 tarih E-24171390-663.08-46097 sayılı yazının 4. sayfasında da belirtildiği, ... İstanbul A.Ş. esas sözleşmesi 07.03.2019 tarih ve 13/335 sayılı SPK kararı ile değiştirildiği, ... İstanbul A.Ş. esas sözleşme değişikliği ile C grubu payların devrinin artık grup dışındaki kişilere de mümkün hale geldiği, ancak bu payların devirleri için SPK izninin gerektiği, bu husus Sermaye Piyasası Kurulu başkanlığı (SPK) 04.12.2023 tarih E-24171390-663.08-46097 sayılı yazının 5. sayfasında da belirtildiği görülmektedir.

Taraflarca 25/09/2014 tarihli davacıya ait bakiye %55 nama yazılı hissenin davalı ... Ltd.Şti ne satışı konusunda hisse devir sözlemesi düzenlendiği, başlık kısmında " iş bu ek sözleşme taraflar arasında yapılmış 14/02/2014 tarihli sözleşme ve bu sözleşmede yer alan hükümler ile tarafların hak ve yükümlülükleri devam etmek suretiyle aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir." Kaydı ile önceki sözleşmenin devamı mahiyetinde olduğu, önceki sözleşmenin hükümlerinin aynen devam ettiği anlaşılmaktadır.

Davalı tarafın 25/09/2014 tarihli sözleşmenin 3.3 maddesi gereği davacının talep hakkı bulunmadığı savunulmuş ise de dava konusu edilen senetlerin devredildiğine dair hiçbir düzenleme mevcut olmadığından bu savunmaya itibar edilmesi mümkün değildir. Yine makbuz başlıklı belge davacının devrettiği ...Değerler A.Ş ye ait hisse bedeline ilişkin olup uyuşmazlık konusu ...Değerlerin BİST hisselerine ilişkin hiçbir ibra hükmü içermediği gibi bilakis " 14/02/2014 tarihli alım satım sözleşmesini ve 25/09/2014 tarihli ek hisse devir sözleşmesinin süre sınırlaması olmaksızın cari ve hükümleri saklı kalmak kaydı ile bu paylara ilişkin geçici ilmuhaberin alıcısına teslimi nedeniyle, bu payların satış bedeli ile ilgili olarak ... Danışmanlık İç ve Dış Ticaret Ltd. Şirketini ve kendilerini münferiden temsil eden ...'yi ibra ederim." şeklinde kayıt bulunduğu anlaşılmakla davalının bu yönlere ilişen savunmalarına itibar etme imkanı yoktur.

Taraflar arasında akdedilen gerek 14/02/2014 tarihli alım satım sözleşmesi ve gerekse 25/09/2014 tarihli ek hisse devir sözleşmeleri nitelikleri itibarıyla satım sözlemesi olmakla birlikte anonim şirket ortaklığına dair sözleşmelerdir. 6098 sayılı TBK 147/4 maddesi "4. Bir ortaklıkta, ortaklık sözleşmesinden doğan ve ortakların birbirleri veya kendileri ile ortaklık arasındaki; bir ortaklığın müdürleri, temsilcileri, denetçileri ile ortaklık veya ortaklar arasındaki alacaklar." zamanşımı süresinin 5 yıl olduğu belirlenmiştir. İlgili düzenlemede dava konusunun satış, bağış, istisna kira eser gibi hangi alt ilişkiden kaynaklandığının bir önemi olmayıp bu kişiler arasında ve ortaklıktan kaynaklı olması yeterlidir. Bu nedenle ilişkinin satım akdinden kaynaklanması TBK 147/4 hükmünce 5 yıllık zamanaşmının uygulanmasına engel bir hal değildir. Şirket hissesini devir edenlerle devir alanlar arasında hisse devir sözleşmesine dayalı işbu davada zamanaşımı mülga BK.nun 126.maddesinde (TBK. 147) düzenlenen 5 yıllık zamanaşımı süresine tabidir.(emsal Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2015/3202 e. 2015/11608 k, 2021/3489 e. 2022/7761 k. Sayılı ilamları) bu haliyle ilk derece mahkemesince zamanşamı süresinin 5 yıl olarak belirlenmesinde bir isabetsizlik yoktur. Zamanaşımının başlangıcı noktasının belirlenmesi gerekmektedir. TBK 149. Maddesi 'Zamanaşımı, alacağın muaccel olmasıyla işlemeye başlar. Alacağın muaccel olmasının bir bildirime bağlı olduğu hâllerde, zamanaşımı bu bildirimin yapılabileceği günden işlemeye başlar.' 90. Maddesi "İfa zamanı taraflarca kararlaştırılmadıkça veya hukuki ilişkinin özelliğinden anlaşılmadıkça her borç, doğumu anında muaccel olur." düzenlemelerini içermektedir. Yukarıda metni verilen 14/02/2014 tarihli sözlemedeki uyuşmazlık konusu olan ...değerler A.Ş.'nin sahip olduğu BİST hisselerinin devredileceği tarih kararlaştırılmış değildir. Bu durumda bu alacak yönünden muacceliyet tarihinin belirlenmesi gerekmektedir.Bu aşamada ifa imkânsızlığı ile ilgili genel bir açıklama yapılmasında da yarar vardır;6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (TBK)'nun 27/1. maddesine göre; "Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür". Aynı şekilde, TBK'nun 117. maddesi; "Borç hiç veya gereği gibi ifa edilmezse borçlu, kendisine hiçbir kusurun

yüklenemeyeceğini ispat etmedikçe, alacaklının bundan doğan zararını gidermekle yükümlüdür." hükmünü taşımaktadır. Keza, TBK'nun 136. maddesi; "Borcun ifası borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle imkânsızlaşırsa, borç sona erer" demek suretiyle, imkansızlık kavramını düzenlemiştir.İmkansızlık, ifa engeli sebeplerinden birini oluşturur. Gerçekten de, imkânsızlık, sürekli, kalıcı, temelli bir ifa engelidir. Bu niteliği ile imkânsızlık, temerrüdün karşıtıdır. İmkânsızlığın pratik önemi borçluya karşı aynen ifanın zorla sağlanamamasında ortaya çıkar (doktrindeki bir esere atıf).Diğer bir ifadeyle imkânsızlık, borçlanılan edimin ya baştan itibaren geçerli olarak doğmasını ya da sonradan borçlu veya diğer herhangi bir kimse tarafından objektif, sürekli ve kesin olarak yerine getirilmesini önleyen, fiili veya hukuki engellere verilen isim olarak tarif edilebilir (doktrindeki bir esere atıf).İmkânsızlık, bir veya birden çok edimi kapsayabilir. Ayrıca, edimin ifasının imkânsızlığı, asli edimler yanında yan edimler için de söz konusu olabilir. İmkânsızlık genellikle edim sonucuna ilişkin olmalıdır. Ancak, bazı durumlarda imkânsızlık, edim fiiline ilişkin de olabilir. İmkânsızlık bir insan fiilinden veya tabiat olayından doğması yanında, mantıki, hukuki veya fiili sebeplerden de kaynaklanabilir.TBK'nun 27. Maddesine göre, bir akdin konusu mümkün değilse, o akit imkânsızdır. Burada söz konusu olan imkânsızlık, başlangıçtaki, yani sözleşme yapıldığı sırada mevcut olan imkânsızlıktır (objektif imkansızlık). Bu halde, konusu hukuki veya fiili sebeplerden dolayı imkânsız olan sözleşme butlan yaptırımına tabidir ve başlangıçtan itibaren geçersizdir. Burada geçerli olan butlan yaptırımından bahsedebilmek için, imkânsızlık sözleşmenin konusu ile ilgili olmalı ve yalnız borçlu bakımından değil, objektif mahiyette ve herkes için söz konusu olmalıdır. Batıl bir sözleşme baştan itibaren hiçbir hüküm ve sonuç doğurmaz. Fakat, sözleşme yapılırken taraflardan biri imkânsızlığı biliyor veya bilmesi gerekiyorsa ve buna rağmen diğer tarafı bundan haberdar etmemişse, bu durumda karşı tarafın uğradığı menfi zararı karşılamakla yükümlüdür (doktrindeki bir esere atıf).TBK'nun 136. maddesine (818 sayılı BK m. 117) göre, edimin yerine getirilmesi sözleşme yapıldıktan sonra imkânsız olursa ve bu imkânsızlıkta borçlunun kusuru bulunmazsa, borçlu borcundan kurtulur. Burada sözleşme, başlangıçtaki imkânsızlık gibi butlan yaptırımına tabi olmamakla birlikte, borçlu borcundan kurtulmaktadır.Borçluyu borcundan kurtaran imkânsızlığın objektif veya sübjektif olması önemli değildir. Sözleşme yapıldıktan sonra ortaya çıkan imkânsızlık, ister objektif ister sübjektif olsun, borçlunun kusuruna dayanmadıkça, borçlu borcundan kurtulur.Sözleşmenin kurulmasından sonra ortaya çıkan imkânsızlık, borçlunun kusuruna dayanıyorsa, borçlu bundan sorumlu olur. Sonraki imkânsızlık, ister objektif ister sübjektif mahiyette olsun, borçlunun kusuru söz konusu olursa, borçlu bundan sorumlu olur. Bu takdirde, borca aykırılığı konu alan TBK'nun 112. Maddesindeki (818 sayılı BK m. 96) genel hüküm uygulama alanı bulur (doktrindeki bir esere atıf).İmkânsızlık; objektif-sübjektif imkânsızlık, başlangıçtaki-sonraki imkânsızlık, tam-kısmi imkânsızlık, sürekli-geçici imkânsızlık, borçlunun sorumlu olduğu imkânsızlık ve borçlunun sorumlu olmadığı imkânsızlık seklinde çeşitli türlere ayrılabilir.Objektif imkânsızlık-sübjektif imkânsızlık ayrımı baştaki imkânsızlık halinde önem kazanmaktadır. Sonraki imkânsızlığın doğurduğu hukuki sonuçlar açısından, objektif imkânsızlık ile sübjektif imkânsızlık arasında bir fark bulunmamaktadır. TBK'nun 27. maddesine (818 sayılı BK m. 20) göre başlangıçtaki objektif imkânsızlık bir butlan sebebidir. Önemli olan, edimi sadece borçlunun mu, yoksa herkesin mi yerine getirip getiremeyeceğidir. Buna göre, eğer edim, borçlu da dahil üçüncü kişiler tarafından da yerine getirilemiyorsa, imkânsızlık objektiftir (doktrindeki bir esere atıf).İmkansızlık, borçlunun kusuruna dayanıp

dayanmamasına değil, genel olarak borçlunun bu imkânsızlıktan sorumlu tutulup tutulmayacağına göre tasnif edilmelidir. Nitekim, TBK'nun 136. Maddesinde (818 sayılı BK m. 117) kullanılan tabirler de bu görüşü desteklemektedir. Yani, kanun kusursuz olmayı değil, sorumlu olmamayı aramaktadır (doktrindeki bir esere atıf).Şüphesiz geçici imkânsızlığın varlığı, beraberinde tarafların bu sözleşmeyle ne kadar süre bağlı kalacakları sorununu getirir. Bu konudaki kural "ahde vefa, söze sadakat" ilkesi gereği tarafların sözleşmeyle bağlı tutulmasıdır. Ancak bazı özel durumlar vardır ki, tarafları o sözleşmeyle bağlı saymak hem onların ekonomik özgürlüklerini engeller, hem de bir başkası ile sözleşme yapma fırsatını ortadan kaldırır. Uygulamada, geçici imkânsızlık halinde tarafların o sözleşmeyle bağlı tutulma süresine "akde tahammül süresi" denilmektedir. Bu sürenin gerçekleşip gerçekleşmediğini de her somut olaya göre ve onun çerçevesinde değerlendirmek gerekir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 28.04.2010 gün ve 2010/15-193- 235 sayılı ilamı).Bilindiği gibi, genelde temlik borcu doğuran sözleşmelerden olan satım sözleşmelerinde satış konusu olan malın, sözleşmenin yapıldığı anda mevcut olmasına ya da satıcının malvarlığında bulunmasına gerek yoktur. Bu itibarla ilerde yapılacak veya üretilecek yahut hâsıl olacak şeyler de satışa konu teşkil edebilirler. Bir başka anlatımla, satıcı başkasına ait şeyleri de satabilir. Eğer satıcı başkasına ait şeyi satmış ve ifa zamanına kadar da o şey üzerinde tasarruf yetkisini elde edememişse ve bu yüzden borcunu yerine getiremiyorsa, ademi ifa nedeniyle tazminat ödemekle yükümlü tutulabilir.Kural olarak, başkasına ait tapuda kayıtlı taşınmazların noter tarafından düzenlenen satış vaadi sözleşmesi ile satışı, kişisel borç doğuran bir sözleşme olması nedeniyle geçerlidir. Bir başka deyimle, borç doğuran bir sözleşmenin geçerliliği, hiç bir zaman satıcının satış tarihinde veya daha sonra o şeye malik olması şartına bağlı değildir. Vaatte bulunanın, satış vaadinin konusunu oluşturan taşınmaz üzerinde tasarruf yetkisinin varlığını aramak da gerekmez (doktrindeki bir esere atıf). Maliki olmadığı bir taşınmazı satmış bulunan kişi aleyhine açılacak (ifa ve mülkiyetin alıcıya geçirilmesi) davasının redde müncer olması, böyle bir satışın TBK.'nun 27. Maddesinde (818 sayılı BK m. 20) öngörülen afakî imkânsızlık (objektif imkânsızlık) nedeniyle geçersiz sayılmasını gerektirmez. Çünkü, böyle bir sözleşme, "borç doğuran" bir sözleşme olarak geçerlidir ve sonuçta sübjektif imkânsızlık nedeniyle tasarrufi işlemin, yani ifanın yerine getirilememesi sonunda meydana gelen zararın tazmini, TBK.'nun 112. Maddesi (818 sayılı BK m.96) gereğince satıcıdan istenebileceği gibi, eğer bir ceza şartı kararlaştırılmış ise bunun da ödetilmesi yine TBK.'nun 179. Maddesi (818 sayılı BK m.158) uyarınca alıcı tarafından istenebilir (Yargıtay HGK.'nun, 22.12.1982 T., 13-1905 E., 966 K. sayılı ilamı).Tüm bu açıklamalar kapsamında somut olay incelendiğinde; taraflar arasında düzenlenen hisse devir sözleşmesinde devredileceği vaat edilen davalı ...değerlere ait BİST hisselerinin davacıya bedelsiz devredileceği vaad edilmiştir. Ancak sözleşmenin yapıldığı 14 şubat 2014 tarihinde BİST A.Ş nin ana sözlemesine göre hisselerin davacıya devrinin objektif olarak imkansız olduğu, bu aşamada ifa olanağının varlığından söz edilemeyeceği, SPK nun 07/03/2019 tarih ve 13/335 sayılı kararı ile esas sözleşme değişiklik yapıldığı ve Hisse devrinin mümkün hale geldiği, bu aşamada geçici imkansızlığın ortadan kalkıp artık alacağın talep edilebilir hale geldiği ve muaccel olduğunun kabulü gerekir. Bu durumda eldeki davanın açılış tarihi olan 18/04/2023 tarihi itibarıyla 5 yıllık zamanaşımı süresinin geçmediği anlaşılmakla ilk derece mahkemesince davanın zamanaşımı nedeniyle reddine dair verilen karar isabetli görülmemiştir.

Kaldırma kararının niteliği gereği davacının diğer ve davalının istinaf istemleri bu aşamada inceleme konusu yapılmamıştır. HMK 355. Maddesi uyarınca kamu düzenine aykırılık ve istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılan istinaf incelemesi sonunda, Mahkemece davanın zamanaşımı nedeniyle reddine dair verilen karar isabetli görülmemiş ve bu nedenle davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılarak, davanın esasına girilerek yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine karar verilmiştir.

HÜKÜM:Yukarıda açıklanan nedenlerle:

1-Davacı vekilinin istinaf başvurusunun KABULÜ İLE, istinaf incelemesine konu İlk Derece Mahkemesi kararının HMK'nın 353(1)a-6 maddesi uyarınca USULDEN KALDIRILMASINA, davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine,

2-Davalılar vekilinin istinaf talebinin bu aşamada incelenmesine yer olmadığına,

3-Davacı ve davalı taraflarca yatırılan istinaf karar harcının istemi halinde kendilerine iadesine,
4-İstinaf aşamasında yapılan yargılama giderlerinin İlk Derece Mahkemesince yapılacak yargılama sırasında değerlendirilmesine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda HMK'nın 362(1)g maddesi uyarınca kesin olarak oy birliğiyle karar verildi 11/12/2025